

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1981-1982

11 MARS 1982

Proposition de loi stimulant la création d'emplois et assurant une aide aux entreprises défaillantes reprises par un entrepreneur ou des salariés

(Déposée par MM. Humblet et Paque)

DEVELOPPEMENTS

Dans certains secteurs, où les petites et moyennes entreprises étaient nombreuses, comme le textile, la confection, la faïencerie, la chaussure, le nombre de faillites est considérable.

Cela ne fait pas l'affaire de nos populations et les files de chômeurs augmentent sans cesse.

Il est un facteur de désagrégation sociale et personnelle.

A cette destruction du tissu industriel et à ses conséquences, la réponse apportée par le pouvoir d'Etat en Belgique est d'une dramatique insuffisance.

Trop souvent, l'Etat panse les plaies quand il le peut, subventionnant sans contrôle des activités de grosses entreprises, la sidérurgie, les mines du Limbourg... etc., y investissant des sommes considérables, dont les maîtres d'œuvres savent qu'elles seront de courte durée et dont il s'agit de tirer dans un bref laps de temps le maximum de profits.

Dans un certain nombre de cas s'est créé un véritable secteur parasitaire : profitant des faiblesses de l'Etat et de son absence de politique, des groupes ou des individus organisent et mettent sur pied des entreprises dont la seule finalité apparaît bien de percevoir pendant un certain

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1981-1982

11 MAART 1982

Voorstel van wet tot bevordering van de schepping van nieuwe werkgelegenheid en tot steunverlening aan faillierende bedrijven overgenomen door ondernemers of werknemers

(Ingediend door de heren Humblet en Paque)

TOELICHTING

In bepaalde bedrijfstakken met veel kleine en middelgrote ondernemingen, zoals textiel, confectie, faïence, schoenen, is het aantal faillissementen zeer groot.

De bevolking is daar niet mee gediend en de rijen werklozen worden onophoudelijk langer.

Dat is een factor van maatschappelijke en persoonlijke ontwrichting.

Het Belgische staatsgezag is op dramatische wijze tekort geschoten in zijn antwoord op die vernietiging van het industrieapparaat en de gevolgen ervan.

Al te dikwijls heelt de Staat de wonden, waar het mogelijk is, met een ongecontroleerde subsidiëring van grote ondernemingen, de ijzer- en staalnijverheid, de Limburgse mijnen enz.; hij steekt daar aanzienlijke bedragen in, terwijl de bedrijfsleiders wel weten dat die niet lang zullen meegaan en dat zij binnen een korte tijdspanne zoveel mogelijk profijt ervan moeten zien te trekken.

In een aantal gevallen ontstond een zware parasietensector: groepen of enkelingen nemen de zwakheden van de Staat en het gebrek aan een beleidslijn te baat om bedrijven op te zetten met de uitsluitende bedoeling gedurende een aantal jaren hun voordeel te doen met het hybridisch stelsel van

nombre d'années, les avantages du système hybride de privatisation des profits et de socialisation des pertes qui tient lieu à l'Etat belge de politique industrielle.

Parallèlement, les entrepreneurs dynamiques, notamment dans les petites et moyennes entreprises ne sont pas suffisamment encouragés. Qui ne voit que la justice distributive est gravement lésée par le traitement différent qui est pratiqué envers le petit entrepreneur privé faisant preuve d'initiative, auquel la puissance publique ne fera grâce ni d'un intérêt de retard ni d'une majoration de cotisations de sécurité sociale, et envers les groupes anonymes et non contrôlés qui s'offrent de la trésorerie, en tout cas du crédit à bon compte, en éludant leurs obligations fiscales et sociales tout en percevant les subventions, aides et détaxations qu'un Etat faible leur octroie et en jouissant auprès des organismes de crédit de conditions exceptionnelles de financement dont le coût repose sur la collectivité ?

La politique industrielle lèse gravement l'entrepreneur privé à responsabilités et à risques au profit de groupes tirant parti des lacunes énormes de la législation et de la pratique de l'Etat, ainsi que les travailleurs et les travailleuses que ce type de comportements prive inévitablement au bout de quelques années de leur emploi.

De plus en plus nombreux sont toutefois les salariés qui, placés malgré eux, dans une situation de perte d'emploi, entendent refuser le chômage.

Si la loi sur les sociétés commerciales, par l'existence de la société coopérative, voire la loi sur les associations sans but lucratif, leur offrent un cadre juridique somme toute satisfaisant pour la poursuite de l'activité de production, si une jurisprudence de plus en plus nette reconnaît le droit pour les travailleurs privés de leur emploi de s'engager dans des activités d'autoproduction, il n'en va toutefois, pas de même sur le plan financier. Les salariés qui tentent d'organiser l'autoproduction se heurtent à des difficultés de financement du même ordre que celles des travailleurs indépendants qui n'ont pas accès aux couloirs de la haute administration et qui veulent néanmoins assumer leurs responsabilités et prendre des risques pour la production de biens matériels et de services.

Il en va de même de petits entrepreneurs dynamiques prêts à reprendre des entreprises défaillantes.

Aucun mécanisme ne prévoit une intervention en faveur des entreprises en autoproduction qui viennent se greffer sur une situation d'abandon de l'outil industriel, ni la reprise par un entrepreneur d'une entreprise défaillante.

Il y a là une grave violation de la justice distributive la plus élémentaire; de plus, il est évident que le coût d'un chômeur est plus grand pour la collectivité que le coût d'un travailleur qui assure la continuation de la production.

La reprise d'entreprises en difficultés pose des problèmes de trésorerie que la présente proposition peut contribuer à résoudre.

privatisering van de winst en socialisering van het verlies, dat bij de Belgische Staat moet doorgaan voor een industrieel beleid.

Maar aan de andere kant worden dynamische ondernemers, met name in de kleine en middelgrote bedrijven, niet voldoende aangemoedigd. Wie ziet niet in dat de verdelende rechtvaardigheid zwaar in het gedrang komt door de verschillende behandeling van de kleine particuliere ondernemer die initiatief durft te nemen en aan wie de overheid geen rente wegens verzuim noch verhoging van de sociale bijdragen zal kwijtschelden, tegenover de naamloze en ongecontroleerde groepen die goedkoop aan kasmiddelen of althans aan krediet komen door hun sociale en fiscale verplichtingen te omzeilen, maar inmiddels toch de toelagen, steungelden en belastingverminderingen opstrijken, die de zwakke Staat hun toekent, en bij de kredietinstellingen uitzonderlijke financieringsvoorwaarden genieten, waarvan de kosten worden gedragen door de gehele gemeenschap ?

Het industrieel beleid benadeelt ten eerste de particuliere ondernemer, die verantwoordelijkheid en risico's draagt, tegenover groepen die partij trekken van de enorme leemten in de wetgeving en de staatspraktijk; maar het benadeelt ook de werknemers en de werknemsters die door het gedrag van die groepen na enkele jaren onvermijdelijk hun betrekking verliezen.

Steeds talrijker worden evenwel degenen die de werkloosheid afwijzen, als zij, ondanks alles, hun betrekking verliezen.

Zij vinden in de wet op de handelsvennootschappen, via de coöperatieve vennootschap, en zelfs in de wet op de verenigingen zonder winstoogmerk, een alles bij elkaar bevredigend kader om de produktie zelf voort te zetten, terwijl ook de rechtsspraak steeds duidelijker de weg opgaat naar de erkenning van het recht voor degenen die hun werkkring verliezen, om over te schakelen op zelfproduktie. Maar op financieel gebied liggen de zaken anders. Werknemers die pogen om zelf de produktie in handen te nemen, stuiten op soortgelijke financieringsmoeilijkheden als de zelfstandigen, die geen toegang hebben tot de kantoren van de hoge administratie, maar niettemin verantwoordelijkheid en risico's dragen voor het produceren van goederen en diensten.

Dit geldt eveneens voor de kleine, dynamische ondernemers die bereid zijn faillierende bedrijven over te nemen.

Er bestaan namelijk geen tegemoetkomingen voor bedrijven waar de werknemers de produktie overnemen nadat het produktieapparaat is stilgevallen, evenmin als voor faillierende bedrijven die door een andere ondernemer worden overgenomen.

Dit is een grove schending van de rechtvaardigheid, waarbij het voor de hand ligt dat een werkloze aan de gemeenschap meer kost dan een werknemer die voor de verdere produktie zorgt.

De overneming van bedrijven in moeilijkheden doet thesaurieproblemen rijzen, die mede door dit voorstel van wet kunnen worden opgelost.

Au delà des problèmes de l'emploi et du dynamisme économique privé, il faut considérer ceux des finances publiques.

Les milliards d'aides publiques directes de l'Etat ne favorisent pas les innovateurs que sont certains petits patrons et salariés.

De plus, il n'est pas tenu compte du coût pour la collectivité, tant sous l'angle moral que sous l'angle financier, de l'accroissement du chômage.

Il est donc essentiel d'innover en matière d'aide au lancement ou à la relance d'entreprises créatrices d'emplois.

Des mesures fiscales peuvent y contribuer.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article vise à assurer l'aide aux initiatives d'entrepreneurs ou de salariés de petites et moyennes entreprises.

Article 2

Cet article fixe le mode de calcul du quota en vue de cette aide.

Article 3

Cet article caractérise les petites et moyennes entreprises susceptibles de bénéficier de l'intervention des fonds.

Article 4

Cet article lie l'intervention aux économies faites par l'Etat sur les indemnités de chômage.

Article 5

Cet article assure la publicité des effets de la loi.

J. HUMBLET.

♦♦

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

Un pourcentage de 2 p.c. du montant total des aides directes de l'Etat à des entreprises doit être consacré à des entreprises caractérisées par l'article 3 de la présente loi.

Maar behalve de werkgelegenheid en de veerkracht van de particuliere onderneming moet ook de weerslag op de overheidsfinanciën in aanmerking genomen worden.

De miljarden die de Staat aan rechtstreekse steun verleent, komen niet ten goede aan de vernieuwers onder de kleine patroons en werknemers.

Evenmin wordt rekening gehouden met wat de groeiende werkloosheid aan de gemeenschap kost, zowel uit moreel als uit financieel oogpunt.

Het is dus van wezenlijk belang nieuwe wegen te bewandelen inzake steunverlening voor het op gang brengen of opnieuw op gang brengen van arbeidscheppende bedrijven.

Belastingmaatregelen kunnen daartoe bijdragen.

Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel heeft ten doel steun te verlenen aan de initiatieven van bedrijfshoofden of werknemers van kleine en middelgrote ondernemingen.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt op welke wijze de quota voor deze steun zullen worden berekend.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt welke kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming uit de fondsen.

Artikel 4

Dit artikel koppelt de tegemoetkoming aan hetgeen de Staat aan werkloosheidsuitkeringen uitspaart.

Artikel 5

Dit artikel regelt de bekendmaking van de rechtsgevolgen van de wet.

♦♦

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

Van het totale bedrag van de rechtstreekse Staatssteun aan het bedrijfsleven moet 2 pct. worden besteed aan ondernemingen als omschreven in artikel 3 van deze wet.

Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par entreprise la personne morale ayant pris une forme juridique déterminée.

ART. 2

A cette fin, sur la base des aides directes de l'Etat de l'année précédente, sera fixé chaque année, un quota destiné à cette forme d'aide.

ART. 3

Peuvent bénéficier de cette aide, les entreprises nouvelles occupant au maximum 100 travailleurs, constituées par un entrepreneur ou par des salariés, sous forme de société commerciale, de société coopérative ou d'association sans but lucratif, à la suite de la faillite, du concordat par abandon d'actif ou de la cessation d'activité d'une entreprise desquelles elles assurent la poursuite de l'activité.

Est assimilée à la poursuite de l'activité, une activité similaire dans le même arrondissement.

ART. 4

L'aide de l'Etat est attribuée de six mois en six mois pendant maximum trois ans.

Son montant peut atteindre l'équivalent des indemnités de chômage qu'auraient perçues les salariés de l'entreprise, si leur emploi n'avait pas été sauvé ou créé.

ART. 5

Chaque année, les ministres ou secrétaires d'Etat compétents feront rapport aux Chambres législatives sur l'exécution de la présente loi.

J. HUMBLET.

G. PAQUE.

Voor de toepassing van deze wet wordt onder onderneming verstaan de rechtspersoon die een bepaalde rechtsvorm heeft aangenomen.

ART. 2

Daartoe zal ieder jaar, op basis van de rechtstreekse Staatssteun van het voorgaande jaar, een quotum worden bepaald dat bestemd is voor deze steunverlening.

ART. 3

Voor steun komen in aanmerking de nieuwe ondernemingen met ten hoogste 100 werknemers, door een ondernemer of door werknemers, in de vorm van een handelsvennootschap, een coöperatieve vennootschap of een vereniging zonder winstoogmerk opgericht na het faillissement, het akkoord door afstand van activa of de stopzetting van het bedrijf van een onderneming waarvan zij het bedrijf voortzetten.

Met voortzetting van het bedrijf wordt gelijkgesteld een soortgelijk bedrijf binnen hetzelfde arrondissement.

ART. 4

De staatssteun wordt om de zes maanden toegekend gedurende ten hoogste drie jaar.

Het bedrag kan gelijk zijn aan de werkloosheidsuitkeringen die de werknemers van de onderneming zouden hebben ontvangen, indien hun werkgelegenheid niet was in stand gehouden of tot stand gebracht.

ART. 5

Elk jaar brengen de bevoegde ministers of staatssecretarissen aan de Wetgevende Kamers verslag uit over de uitvoering van deze wet.